

I.Kanišauskaitės, N.Šervenikaitės ir S.Žuko 9 kl. literatūros vadovėlio 1 dalis atitinka bendruosius ir specialiuosius reikalavimus.

Vadovėlio medžiaga pritaikyta siekti lietuvių kalbos ir literatūros bendrojoje programoje įvardintų tikslų ir uždavinių, ugdyti bendrojoje programoje apibrėžtas mokinių kompetencijas, atitikti bendrojoje programoje apibrėžtą mokymo(si) turinį ir pasiekimų lygių požymius. Struktūra tinkama, pateikiamos įvairių tipų užduotys atitinka bendrosiose programose aprašytus pasiekimų lygius bei skatina naudoti įvairius mokymo(si) metodus. Vadovėlio turinyje nėra diskriminavimo ir diskriminavimo propagavimo. Turinys atitinka asmens duomenų apsaugos reikalavimus, nėra susijęs reklama. Vadovėlio turinyje pateikiama medžiaga nepažeidžia asmens teisių ir laisvių bei pagrindinių tarptautinės teisės principų, nėra neigiamų ar kitokių lyčių stereotipų, nekorektiško, antidemokratiško, antivalstybinio turinio, nėra kurstoma tautinė nesantaika.

Vadovėlio turinys atitinka bendrojoje programoje nustatytus tikslus ir uždavinius, aprašytą mokymosi turinį, kai kurias rekomendacijas. Vadovėlio dalys dera tarpusavyje. Skaitiniai vadovėlyje grupuojami literatūrinių rūšių ir žanriniu principu. Pateiktus tekstus siūloma analizuoti ir interpretuoti įvairiais aspektais. Dauguma tekstų aktualūs, meniškai vertingi, jais siekiama ugdyti pomėgį skaityti, lavinti estetinį skonį. Renkantis kūrinius, išlaikyta pusiausvyra tarp lietuvių ir verstinės literatūros, atskleista temų ir žanrų įvairovė. Vaizdinė medžiaga pateikta taip, kad tikslingai derėtų su kitais vadovėlio turinio elementais. Kiekvienoje temoje yra skirtingo sudėtingumo užduočių. Užduotys skatina naują temą sieti su anksčiau įgytomis žiniomis ir gebėjimais. Klausimų ir užduočių formuluotės aiškios. Siūloma diskutuoti, pažinti, tyrinėti, kritiškai mąstyti, bendradarbiauti, vertinti, ieškoti papildomos informacijos, atskleisti savo požiūrį, kūrybiškumą. Vadovėlyje pateiktais tekstais bei užduotimis siekiama ugdyti bendrojoje programoje nurodytas kompetencijas.

Vadovėlio skyriuje „Literatūros rūšys ir žanrai“ pateikiami literatūros teorijos pagrindai – aptariamoms literatūros rūšys ir žanrai, užduotimis siūloma teorines žinias sieti su konkrečių tekstų skaitymu ir analize.

Skyriaus „Smulkioji proza: novelė ir apsakymas“ pradžioje pateikiama teorinė medžiaga: aiškinamos svarbiausios sąvokos. Pateiktuose kūriniuose ryškios socialinės temos, santykių problemos, aktualizuojamas žmogaus ir gamtos ryšys. Skyriaus tekstais ir užduotimis ugdomas gebėjimas atidžiai skaityti, analizuoti, interpretuoti, adekvačiai taikyti literatūros sąvokas, nagrinėjant remtis kūrinio visuma ir kontekstais, grožinius tekstus lyginti su kitų medijų tekstais. Taip pat sudaroma galimybė sieti kelis įvairių tipų tekstus, tyrinėti, diskutuoti, atskleisti požiūrį ir žodžiu, ir raštu, aptarti veiksmo schemas, veikėjų ryšių ir santykių tinklą, pildyti lenteles, apibendrinti, dirbti grupėse ir savarankiškai.

Skyriaus „Stambioji proza: romanas, apysaka“ pradžioje aiškinamos svarbiausios sąvokos. Skyriaus kūriniuose aktualizuojamos meilės, meno, jauno žmogaus, vertybių temos. Tekstai skatina pažinti save, aplinkinius, suvokti ir įvardinti emocijas, nuostatas. Užduotys tikslingos, skatina mąstyti, analizuoti save, kurti įvairių žanrų tekstus, lyginti, ieškoti informacijos, ruošti pristatymus. Skyriaus tekstais ir užduotimis ugdomas gebėjimas atidžiai skaityti, analizuoti, interpretuoti, adekvačiai taikyti literatūros sąvokas, nagrinėjant remtis kūrinio visuma ir kontekstais, grožinius tekstus lyginti su kitų medijų tekstais. Taip pat sudaroma galimybė sieti kelis įvairių tipų tekstus, tyrinėti, diskutuoti, atskleisti požiūrį ir žodžiu, ir raštu, aptarti veiksmo schemas, veikėjų ryšių ir santykių tinklą, pildyti lenteles, apibendrinti, dirbti grupėse ir savarankiškai.

Taigi 9 kl. literatūros vadovėlio 1 dalis atitinka bendruosius ir specialiuosius vadovėlių reikalavimus.

Pastabos

1. 1 skyrius, 7 psl. 3,4 klausimai. Devintokai dar nėra skaitę kūrinių „Iliada“ ir „Antigonė“, galbūt 3,4 klausimai per sudėtingi.
2. 1 skyrius, 36 psl. 5.2 užduotis ne visai aiški. Nurodyta parašyti pastraipos apimties charakteristiką. Galbūt derėtų nurodyti žodžių skaičių.
3. Programoje rekomenduojama išlaikyti pusiausvyrą tarp klasikinių ir šiuolaikinių kūrinių. Vadovėlyje trūksta šiuolaikinių tekstų.
4. P. Cvirkos asmenybė ir jo novelė dviprasmiškos. Galbūt nederėtų dėti tokio turinio į vadovėlį.
5. A. Vaičiulaičio „Rogės“ sudėtingas tekstas, ne visai aktualus, ypač devintokams. Be to, 3 skyriuje įdėtos A. Vaičiulaičio „Valentino“ ištraukos, tad galbūt pakanka vieno šio autoriaus kūrinio.

Lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja metodininkė

Kristina Nugarienė